

SpareBank 1 SMN Pensjonskasse - Årsberetning 2021.pdf
SpareBank 1 SMN Pensjonskasse - Årsberetning 2021.pdf
SpareBank 1 SMN Pensjonskasse - Årsberetning 2021.pdf
SpareBank 1 SMN Pensjonskasse - Årsberetning 2021.pdf
SpareBank 1 SMN Pensjonskasse - Årsberetning 2021.pdf

Signers:

<i>Name</i>	<i>Method</i>	<i>Date</i>
Fordal, Kjell	BANKID	2022-03-22 14:24
Uddu, Dag Olav	BANKID_MOBILE	2022-03-21 11:43
Winsnes, Johan-Petter	BANKID_MOBILE	2022-03-21 14:53
Hagen, Siv Merete	BANKID_MOBILE	2022-03-21 11:09
Kubon, Thor	BANKID_MOBILE	2022-03-21 11:18

This document package contains:

- Front page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

*SpareBank 1 SMN
Pensjonskasse*

*Styrets årsberetning
2021*

Trondheim, 17. mars 2022

Innhold

Om pensjonskassen	3
Virksomhet.....	3
Organisasjon og drift	3
Styrets sammensetning	3
Organisering av pensjonskassen	3
Styrets arbeid	4
Finansresultat.....	5
Markedskommentar 2021	5
Ansvarlig kapital.....	6
Solvensmargin	6
Risikoforhold	6
Forsikringsrisiko.....	6
Investeringsrisiko	7
Resultatoversikt	8
Utsikter fremover	8

Om pensjonskassen

SpareBank 1 SMN Pensjonskasse ble opprettet 1. oktober 1995 av Sparebanken Midt-Norge. I tillegg til ansatte i SpareBank 1 SMN omfatter pensjonskassen også ansatte i andre foretak som inngår i SpareBank 1 SMN konsernet.

Virksomhet

Pensjonskassens formål er å yte alders- og uførepensjon til pensjonskassens rettighetshavere samt ektefelle- og barnepensjoner til rettighetshavernes etterlatte.

Pensjonskassen ble lukket for opptak av nye medlemmer i 2007. Nyansatte i de ovennevnte foretakene ble fra denne dato meldt inn i konsernets innskuddsbaserte tjenestepensjonsordning. Innskuddsordningen forvaltes av SpareBank 1 Forsikring AS.

Per 31.12.2016 ble pensjonskassens ytelsesbaserte pensjonsordning avviklet, og alle opptjente rettigheter ble konvertert til fripoliser.

Organisasjon og drift

SpareBank 1 SMN pensjonskasse ivaretar administrasjon, forsikring og kapitalforvaltning. Styret er pensjonskassens øverste organ og følger vedtekter fastsatt for pensjonskassen.

Styrets sammensetning

Oppnevnt av foretaket:	Kjell Fordal (Styrets leder)
	Johan-Petter Winsnes (Styrets nestleder)
Eksternt styremedlem:	Siv Merete Hagen
Valgt av og blant rettighetshaverne:	Arnhild Bjørshol
	Dag Olav Uddu

Styret består av to kvinner og tre menn. Styret vil fortsette sitt arbeid både mot sponsor, rettighetshavere, pensjonister og de ansattes organisasjoner for å sikre en mest mulig lik representasjon av begge kjønn i styret.

Organisering av pensjonskassen

Storebrand Pensjonstjenester AS er pensjonskassens leverandør av administrative tjenester. Pensjonskassen har i løpet av året byttet leverandør av aktuar tjenester fra Gabler AS til Storebrand Pensjonstjenester AS. SpareBank 1 Kapitalforvaltning AS har ansvaret for forvaltning av pensjonskassens midler. Aider Norge AS er pensjonskassens leverandør av regnskapstjenester, mens PwC er pensjonskassens revisor.

Pensjonskassen forretningsadresse er Søndre gate 4 i Trondheim.

Styrets arbeid

Styrets medlemmer har gjennom året holdt seg oppdatert på pensjonskassens finansielle stilling gjennom forvaltnings- og risikoreporter med hovedvekt på soliditeten i pensjonskassen. I denne sammenheng har pensjonskassens rapporterte solvenskapitaldekning (SKD) både med og uten overgangsregel hatt styrets særskilte fokus.

Pensjonskassen benytter SKD med overgangsregel som sitt primære styringsverktøy. Styret har i overordnet strategidokument fastsatt en målsetning om at denne skal være over 150 %. Per 31.12.2021 rapporterte pensjonskassen en SKD på 203 % med bruk av overgangsregler. Basert på vedtatte toleransegrenser er dette et godt resultat som klassifiseres som grønn sone.

På styremøtet i juni vedtok styret å videreføre pensjonskassens investeringsstrategi uten endringer. Det ble imidlertid gjennom høsten gjennomført en nedvektning i aksjeporteføljen fra 31 % til 28 %. Begrunnelsen for dette var i all hovedsak en konsekvens av rebalansering mot strategivekt grunnet høy avkastning i aksjer, i tillegg til at et av pensjonskassens aksjefond ble avviklet i 4. kvartal.

Som følge av høye prisnivåer og usikkerhet knyttet til fremtidige korreksjoner i aksjemarkedet vurderte styret mot slutten av året en ytterligere nedvektning i aksjer. Endelig beslutning knyttet til dette ble imidlertid fattet i januar 2022 gjennom et vedtak om å redusere til en aksjevekt tilsvarende 26,5 %.

I løpet av høsten ble det oppdaget en feil som hadde sitt utspring fra tidspunktet da pensjonskassen flyttet sin fripolisebestand fra Gabler til Storebrand Pensjonstjenester i 2019. I flytteprosessen ble det benyttet en tariff som medførte at premiereserver som pensjonskassen hadde satt av til å dekke fremtidige avsetninger til uførepensjon ved en feil ble benyttet til å regulere pensjonsytelsene på flere fripoliser. Som følge av at rettighets-haverne ikke hadde krav på denne reguleringen fattet styret vedtak om å korrigere reguleringen og tilbakeføre premiereservene til pensjonskassen.

Styret har videre arbeidet med å følge opp etablerte rutiner, gjennomgå og oppdatere styrende dokumenter for pensjonskassen. Gjennom året har også de forventede krav og tilpasninger til nytt pensjonskassedirektiv (IORP II) vært gjennomgått. Styret har utarbeidet egen instruks for styret og pensjonskassens daglige leder.

Pensjonskassens totale risikostyring blir kontinuerlig fulgt opp gjennom internkontrollrutiner. Styret har i løpet av året gjennomgått pensjonskassens dokumentasjon av vesentlige risikoer, konsekvenser og kontrolltiltak relatert til internkontrollforskriften. Med unntak av ovennevnte feil er det ikke funnet ytterligere forhold som påvirker pensjonskassens resultat eller drift. På styremøtet i desember 2021 ble daglig leders rapport vedrørende internkontroll gjennomgått og lagt frem for styret. Dette er en prosess som gjennomføres på årlig basis.

Det har i løpet av året vært avholdt 4 styremøter.

Finansresultat

Pensjonskassens verdijusterte avkastning for kollektivporteføljen var på 9,54 %¹ (4,80 %), mens den bokførte avkastningen var 6,70 %² (3,50 %).

Ved utgangen av 2021 utgjorde forvaltningskapitalen totalt MNOK 1 084,3 (MNOK 1 026,8), hvorav MNOK 808,9 (MNOK 775,9) tilhørte kollektivporteføljen og de resterende MNOK 275,4 (MNOK 250,9) tilhørte selskapsporteføljen. Av kollektivporteføljen utgjorde obligasjoner og rentepapirer 44,0 % (41,0 %), aksjer og andeler i verdipapirfond 36,0 % (34,5 %), utlån og fordringer 18,1 % (20,5 %) og investeringer som holdes til forfall 1,9 % (4,0 %).

Markedskommentar 2021

Mens 2020 ga oss den dypeste resesjonen i nyere tid ble 2021 preget av en kraftig oppgang. Gjenopphevingen ble drevet av enorme stimulanser i penge- og finanspolitikken og veksten ble til og med kraftigere enn forventet. Nå som året er over ser vi en fasit på global vekst som ligger oppunder 6 % for 2021, og det vil i så fall si den høyeste globale veksten i BNP siden 1973.

Oppgangen i aksjemarkedet som startet midt under pandemien i 2020 ble videreført med stor kraft også i 2021. Tross flere smittebølger sørget både stimuli og gjenåpning av økonomiene for en oppgang på mer enn 24 % for verdensindeksen. Markedsurolighetene som ble forårsaket av omikron i slutten av november ble fort glemt. Selv med skyhøye smittetall fokuserte markedet på at viruset ikke forårsaket alvorlig sykdom, og at virusvarianten faktisk kunne innebære begynnelsen på slutten av pandemien.

Pensjonskassen endte ved utløpet av året på en verdijustert avkastning på 9,54 %. Det var i all hovedsak aksje- og eiendomsporteføljen som bidro til det sterke resultatet. Aksjeporteføljen leverte en avkastning på 23,7 % og 26,1 % for henholdsvis norske og globale aksjer, mens eiendomsporteføljen endte opp med en avkastning 13,7 %.

Den store overraskelsen i 2021 var den kraftige oppgangen i inflasjon. Også i Norge kom inflasjonen for fullt og desembermålingene viste en årlig vekst i KPI på 5,3 %. Sentralbanken i USA endret mot slutten av 2021 ordlyden fra å omtale inflasjonen som midlertidig til å kalle den faretruende og vedvarende høy. Dette har medført at mange av verdens sentralbanker har begynt å sette opp rentene. Normalisering av markedsrenter og pengepolitikk gjør alternativavkastningen i rentemarkedet mer attraktiv. Imidlertid er rentene fortsatt lave, slik at for mange investorer vil aksjer fortsatt fremstå som attraktive. Dog vil særlig høyt prisede aksjer kunne fremstå som mindre attraktive investeringer.

¹ Verdijustert avkastning fra forvalter

² Utreignet etter Dietz formel

Ansvarlig kapital

Pensjonskassens ansvarlige kapital utgjorde pr. 31.12.2021 totalt MNOK 429,3 (MNOK 373,5). Dette utgjør en økning sammenlignet med fjoråret. Forklaringen på dette skyldes i all hovedsak en positiv utvikling i pensjonskassens kursreguleringsfond, i tillegg til at årets resultat på MNOK 24,7 styrker den opptjent egenkapitalen.

<i>Pensjonskassens ansvarlige kapital (tall i MNOK):</i>	31.12.2021	31.12.2020
Tilleggsavsetninger	48,4	48,4
Kursreguleringsfond	106,5	75,5
Risikoutjevningfond	3,7	3,1
Innskutt egenkapital	136,8	136,8
Opptjent egenkapital	133,9	109,7
Ansvarlig lånekapital		
Totalt	429,3	373,5

Solvensmargin

Gjeldende solvens I regelverk lovfester minstekravet knyttet til pensjonskassenes solvensmargin til 100 %. SpareBank 1 SMN pensjonskasse sin solvensmarginkapital var per 31.12.2021 MNOK 258,6 (MNOK 247,9), mens solvensmarginkravet var på MNOK 26,8 (MNOK 26,9). Det gir en dekningsgrad på 963 % (921 %). Solvensmargindekningen ligger dermed langt over minstekravet på 100 %.

<i>Solvensmargin (tall i MNOK):</i>	31.12.2021	31.12.2020
Solvensmarginkapital	258,6	247,9
Solvensmarginkrav	26,8	26,9
Solvensmargin	963,8 %	921,4 %

Risikoforhold

Pensjonskassens risiko fordeler seg i hovedsak på forsikringsteknisk risiko og investeringsrisiko knyttet til aktivplasseringer.

Forsikringsrisiko

Forsikringsrisikoen gjelder hovedsakelig risikoen for færre dødsfall (opplevelsesrisiko) og flere uføre- og etterlattetilfeller enn premietariffen tar høyde for. I forhold til forsikringsrisiko følger pensjonskassen tariffen som er godkjent av Finanstilsynet. Pensjonskassen benytter dødelighetstariff (K2013).

Pensjonskassen vurderer jevnlig disse tariffene basert på resultatanalyser utført av ansvarshavende aktuar og historiske analyser av resultater. Pensjonskassen anser tariffene som godt tilpasset forsikringsteknisk risiko og løpende driftskostnader.

Forsikringsrisiko inngår også som et element i pensjonskassens rapportering av solvenskapitaldekning.

Investeringsrisiko

Investeringsrisikoen begrenses gjennom rammer fastsatt i kapitalforvaltningsstrategien. Allokeringen av finansielle aktiva er basert på risikoanalyser, og anses å ha en hensiktsmessig og betryggende sammensetning i forhold til pensjonskassens forpliktelser og risikobærende evne. Pensjonskassens kapitalforvaltningsstrategi revideres årlig.

Markedsrisiko knyttet til pensjonskassens investeringer estimeres ved bruk av definerte stresstestparametre for hver aktivaklasse, samt forutsetninger om hvordan utviklingen i de ulike aktivaklassene samvarierer. Gjennom stresstesting vurderes risikosituasjonen ut fra pensjonskassens til enhver tids beregnede solvenskapitaldekning.

I perioden 31.12.2012 - 31.12.2018 rapporterte pensjonskassen halvårlig stresstester med tilhørende bufferkapitalutnyttelse til Finanstilsynet. Fra og med 01.01.2019 ble pensjonskassenes soliditetskrav fastsatt i forskrift, og rapportering av stresstest ble erstattet med rapportering av solvenskapitaldekning. Kravet i forskriften tilsier at pensjonskasser til enhver tid skal ha en ansvarlig kapital som er tilstrekkelig til å dekke et forenklet solvenskrav (solvenskapitaldekning \geq 100 %).

Solvenskapitaldekning (SKD)	31.12.2021	31.12.2020
Med overgangsregler	203 %	215 %
Uten overgangsregler	170 %	145 %

Overgangsreglene øker gradvis behov for solvenskapital og gjøres fullt gjeldende fra 2032.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisikoen i pensjonskassen vurderes som lav da det til enhver tid sørges for at likvide kortsiktige plasseringer overstiger pensjonskassens kortsiktige forpliktelser. Pensjonskassens likviditetsstrategi er en del av kapitalforvaltningsstrategien som revideres jevnlig.

Valutarisiko

Pensjonskassen hadde per 31.12.2021 totalt MNOK 55,9 i fond som ikke var valutasikret. I tillegg hadde pensjonskassen en valutatermin på MNOK 8,8. Det innebærer at nettoeksponeringen var en MNOK 47,1, tilsvarende 4,4 % av porteføljen.

Resultatoversikt

Resultatanalyse (tall i MNOK):	31.12.2021	31.12.2020
Renteresultat	17,7	9,6
Risikoresultat	0,9	-3,9
Administrasjonsresultat	-1,0	-1,2
Sum	17,6	4,4

Renteresultatet var positivt med MNOK 17,7 og disponeres med MNOK 3,5 til opptjent egenkapital og MNOK 14,1 til premiereserve. Resultat som disponeres til premiereserven vil benyttes til regulering av fripoliser og pensjoner under utbetaling. Resterende andel på MNOK 0,1 er årets avkastning på risikoutjevningfondet.

Risikoresultatet er positivt med MNOK 0,9 og disponeres med MNOK 0,45 til henholdsvis premiereserve og risikoutjevningfondet. Resultatet som disponeres til premiereserven vil benyttes til regulering av fripoliser og pensjoner under utbetaling.

Administrasjonsresultatet er negativt med MNOK 1,0 og reduserer resultat av teknisk regnskap tilsvarende.

Totalresultat etter disponeringer og skatt er positivt og utgjør MNOK 24,7. Resultatet overføres til pensjonskassens opptjent egenkapital.

Ved utgangen av 2021 hadde pensjonskassen følgende medlemssammensetning:

Antall rettighetshavere	2021	2020
Aktive	238	251
Alderspensjon	404	403
Ektefellepensjon	61	59
Barnepensjon	1	1
Uførepensjon	49	50
Totalt antall rettighetshavere	753	764

Per 31.12.2021 utgjør premiereserven for sikring av opptjente pensjonsrettigheter MNOK 650,4 (MNOK 648,8).

Utsikter fremover

Styret og administrasjonen vil i tiden fremover videreutvikle og drive SpareBank 1 SMN pensjonskasse til beste for rettighetshaverne og sponsor.

Styret mener at SpareBank 1 SMN pensjonskasse sin driftsmodell med sterk ansvarlig kapital og lave kostnader gir pensjonskassen mulighet til å opprettholde god avkastning og fremtidig regulering av pensjoner.

Det er etter regnskapsårets slutt ikke inntruffet forhold av vesentlig betydning for pensjonskassens resultat og stilling, og styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av eiendeler, gjeld, finansiell stilling og resultat i SpareBank 1 SMN pensjonskasse.

Med referanse til de pågående krigshandlingene i Ukraina utgjør Russland en svært begrenset del av porteføljen. Russiske aksjer utgjør i overkant 0,4 % av referanseindeksen for globale aksjer. SpareBank 1 Kapitalforvaltning sin strategi for salg av disse aksjene vil i stor grad følge tilsvarende plan som implementeres for Statens Pensjonsfond Utland.

Regnskapet er avlagt under forutsetning av fortsatt drift og at pensjonskassen drives under gjeldende regelverk og rammebetingelser. Pensjonskassen har ingen drift som anses å ha negativ innvirkning på det ytre miljø.

Trondheim, 17. mars 2022

Styret i SpareBank 1 SMN pensjonskasse

Kjell Fordal
Styreleder

Johan-Petter Winsnes
Nestleder

Siv Merete Hagen

Dag Olav Uddu

Arnhild Bjørshol

Thor Kubon
Daglig leder